

Lieve mama,

Ow vrouwtje, waar te beginnen met deze woorden aan jou?

Ongeveer vijf jaar geleden kreeg je een diagnose die je nooit hebt zien aankomen. Je vond het moeilijk te accepteren en laten we eerlijk zijn; je hebt hem nooit helemaal geaccepteerd. Ik weet ook niet of je een diagnose als deze ooit echt kan accepteren.

Jouw weerstand tegen de diagnose bracht een echte strijder in je naar boven. Je wilde alles doen wat ook maar nodig was. Je had namelijk nog zoveel plannen, zoveel wat je nog wilde gaan doen. Leven. Je zou 93 worden, is wat je altijd zei.

Na een jaar leek het dan eindelijk rustiger te worden. Je kon weer even op adem komen, al was je nog steeds niet helemaal jezelf. Jouw vertrouwen was toch wel geschaad. De twijfel sloeg geregeld toe. En niet onterecht, want binnen korte tijd ontdekte je weer een knobbeltje.

Direct actie! Weg ermee, was jouw aanpak. Je was zo resoluut!

September vorig jaar kennen we allemaal als een donkere tijd. Waar we al die jaren voor gewaakt hebben, was toch weer terug. Mijn moed zakte me in de schoenen, ik was bang voor wat komen ging. Jij niet. Jij bleef alsnog sterk. Ik ga voor nog 10 jaar, is wat je direct zei. Nog steeds waren er zoveel dingen die je wilde doen.

Een paar maanden geleden begon jouw moed wat te slinken. Volgens mij voelde je ook aan dat je deze strijd wel eens sneller ging verliezen dan je wilde. De eerste scheurtjes in jouw altijd zo sterke kant, begonnen zichtbaar te worden. En dat was niet makkelijk. Je merkte dat anderen het soms moeilijk vonden om jouw kwetsbare kant te zien, ze wisten niet altijd hoe daarmee om te gaan. Je was altijd zo sterk geweest.

Ik vond het fijn om hier met je over te kunnen praten, want dat konden we wel. Liever voor jezelf zijn, niet zo streng zijn. We hebben hier vaak over gesproken met elkaar.

Klap na klap volgde. Je merkte dat je het steeds minder goed redde. Maar gelukkig was je er toen klaar voor om naar Latesteyn te gaan. Dat was een goede beslissing, mam. Je bloeide weer even helemaal op. Je was weer lekker eigenwijs, kon soms bot uit de hoek komen en zorgde voor menig lach op de gezichten. Het moment van afscheid nemen begon en je kreeg vaak te horen dat je iemand had geraakt, dat je een mooi mens bent. Je laat een indruk achter op mensen. Zelfs in die laatste weken heb je veel mensen, ook die je hiervoor nog niet kende, weten te raken.

Marcel staat hier naast me. Je hebt hem voor een flinke uitdaging gezet de laatste weken. Hij heeft zoveel voor je gedaan en ook daar kwam jouw koppige kant vaak om de hoek kijken. Maar ook de mooie kanten, je had heel goed door hoeveel er allemaal geregeld moest worden en je vond het mooi en fijn om te voelen dat hij dit zo goed oppakte voor je.

Maar genoeg nu even over die stomme diagnose. Ik weet dat je eigenlijk vindt dat ik er al genoeg over gezegd heb. Want je was natuurlijk veel meer dan die diagnose. Dat je een sterke vrouw was, dat wisten we al lang. Vallen en, het liefst zo snel mogelijk, weer opstaan.

Iedereen die nu luistert zal ook jouw creatieve kant herkennen. Het maakt niet uit wat, koken, quilten, breien, haken, beeldhouwen, schilderen, ga zo maar door. Er leek geen einde aan te komen.

Veel mensen hier kennen jou ook vanuit een van deze hobbies. Maar ook het buiten zijn, wandelen, jouw volkstuintje, sporten, reizen. Je had zoveel passie voor de dingen die je deed. Met die oprechte interesse heb je veel mensen ontmoet. Ja, een mooi mens met veel verschillende kanten, dat was je zeker.

Je kon ook zo lekker traag zijn van begrip, een grapje snapte je niet altijd meteen. Als de dag van gisteren weet ik nog dat wij je probeerde duidelijk te maken dat je oma werd. Je had na een potje karten een medaille om waarop stond dat je oma werd en je legde hem eenmaal thuis rustig boven neer. Ik heb je toen naar even naar boven gestuurd om hem nog eens te bekijken.

Je hebt altijd gezegd dat je geen oppas-oma wilde worden. De afstand maakte dit ook moeilijk, maar wat was je trots op je kleindochter. Er waren nog zoveel plannen, de Efteling, samen naar center parcs en ooit een keer een creatief kamp voor oma's en kleindochters.

En hoewel het geen grote verrassing was, je vond het geweldig om te horen dat je voor de tweede keer oma zou worden. En ook dit keer weer van een meid. Het mocht niet zo zijn. Het doet me pijn dat je niet zelf jouw creatieve kant kan overbrengen op je kleindochters. We zullen het voor je moeten doen. En dat gaan we ook doen.

Mam, wat was je moedig en wat heb je hard gestreden. Wij kennen geen sterkere vrouw.

Maar weet je, het is goed zo. Je hebt hard genoeg gestreden, je mag nu rusten. Weet dat wij je niet zullen vergeten.

Al maandenlang sloot ik met deze woorden onze gesprekken af, het waren ook mijn laatste woorden tegen jou afgelopen vrijdag. En ook nu wil ik hiermee eindigen.

Rustig aan, vrouwtje.